

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 29 - 22

Podgorica, 21. novembar 2022. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **advokat Zoran Čelebić, prof. dr Dražen Cerović, prof. dr Branislav Radulović, Aida Petrović i dr Milena Popović Samardžić**, postupajući po sopstvenoj inicijativi provjerio je postupanje policijskih službenika povodom napada na **LGBTIQ DROP IN Centar** u Podgorici i usvojio, nakon razmatranja pribavljenih izjašnjenja, dostavljene dokumentacije i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Savjet za građansku kontrolu rada policije je jednoglasno prihvatio da prati postupanje policijskih službenika povodom prijavljenog napada na prostorije LGBT Drop in centra u Podgorici. Brojne su institucije, političke i nevladine organizacije kao i pojedinci osudili taj čin do kojeg je došlo u toku diskusije (javne rasprave) o sastavu radnog tima Vlade koji je trebao provjeriti usklađenost usvojenog teksta ugovora Vlade sa Srpskom pravoslavnom crkvom.
2. Savjet se obratio direktoru Uprave policije, Zoranu Brđaninu, i pozvao ga da pruži (1) informaciju o samom događaju, (2) pretpostavljenim motivima, (3) da li napad ima veze sa javnom polemikom, koja je prethodila napadu, o predloženim kandidatima za članove Radne grupe Vlade za provjeru ustanovnosti i zakonitosti ugovora sa SPC, (4) informaciju o preduzetim radnjama na rasvjetljavanju događaja kao i da (5) predoči koji su evantulani izazovi ili teže okolnosti u rasvjetljavanju ovog događaja.
3. Članica Savjeta, Aida Petrović, koja je i inicijatorka, obrađivačica i izvjestiteljka po ovom predmetu, u ime Savjeta je posjetila LGBTIQ Drop in centar i razgovarala sa Jelenom Čolaković, programskom direktorka nevladine organizacije (NVO) "Juventas". Tom prilikom je istaknuto zadovoljstvo brзом reakcijom Savjeta i pruženom javnom podrškom LGBTIQ zajednici. Okupljanje u Drop in centru je upriličeno kako bi se istakla važnost javne podrške i uspostavljanja održivosti socijalno-zdravstvenih servisa u Crnoj Gori. Okupljanju su, što je od posebne društvene i političke važnosti, prisustvovali i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Siniša Bjeković i sekretar Sekretarijata za socijalno staranje Glavnog grada Podgorica Ivan Terzić.
4. Iz NVO Juventas naročito su istakli važnost kontinuiranih obuka za jačanje kapaciteta i senzibilisanje policije o potrebama, diskriminaciji i bezbjednosnim rizicima koje postoje prema LGBTIQ zajednici. Istakli su važnim da se vlasti i političari

ne zalažu samo deklarativno za društveno prihvatnije LGBTIQ zajednice, već da i u praksi pokažu snažnu političku volju i spremnost za zaštitu i poboljšanje prava svih pripadnika/ca LGBTIQ zajednice. Diskriminacija i govor mržnje prema LGBTIQ osobama koji se može čuti sa važnih političkih i društvenih adresa je nedopustiv i neprihvatljiv i čini problem ove zajednice većim istaknuto je iz NVO "Juventas".

5. Načelnik Centra bezbjednosti (CB) Podgorica povodom predmetnog slučaja informisao je Savjet da su 23.07.2021. godine policijski službenici Stanice policije za poslove dežurstva CB Podgorica obavijestili policijske službenike na terenu da su na prostorijama LGBT zajednice u ul. Vučedolskoj broj 11 u Podgorici ispisani grafiti uvredljivog i prijetećeg sadržaja na štetu ove zajednice, te su dolaskom na lice mjesta policijski službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici CB Podgorica konstatovali na ulaznim vratima ispisan tekst "Smrt pederima", kao i na bočnom zidu pored ulaznih vrata uz nacrtan "kukasti krst".
6. Sa zatečenim stanjem službenici su telefonski upoznali Osnovnu državnu tužiteljku u Podgorici koja je naložila upoznavanje sa događajem dežurnog tužioca u Višem državnom tužilaštvu A.S. u cilju utvrđivanja elemenata krivičnog djela iz njihove nadležnosti, kako je i učinjeno, uz prateću službenu zabilješku.
7. Istog dana policijski službenici su izuzeli video nadzor sa spoljašnjih sigurnosnih kamera instaliranih na ulazu u službene prostorije LGBT zajednice uz dobrovoljni pristanak odgovornog lica u Drop in centru, a službenici kriminalističke tehnike CB Podgorica su ovim povodom sačinili prateću foto-dokumentaciju. Izvršenim pregledom video materijala za navedeni datum 23.07. 2022.g zabilježen je prolazak dva muška NN lica mlađe satrosne dobi, koji su se nakon dvadesetak minuta vratili do službenih prostorija Drop in centra, kada je jedno od njih, tada maskirano sa majicom na glavi, ispisalo grafite dok ga je drugo lice čekalo na drugoj strani ulice. Pošto je flomasterom marker ispisao uvredljive i prijeteće poruke zajedno sa drugim NN licem udaljio se u pravcu Trga Nezavisnosti, o čemu je sačinjena fotodokumentacija sa video snimka.
8. Dana 24.07.2022.godine u periodu 18-22h prilikom obilaska šireg lica mjesta odnosno centra grada u cilju utvrđivanja da li su i na drugim mjestima ispisane uvredljive i prijeteće poruke i drugi simboli od strane NN lica, uočeno je da je na Trgu nezavisnosti u neposrednoj blizini zgrade Narodne biblioteke Radosav Ljumović, na mermernoj klupi, nacrtan "kukasti krst sa krugom nalik suncu", dok je na drugoj klupi u blizini zgrade Skupštine grada na mermernoj klupi nacrtan grafit sa pogrđnim stihovima na engleskom jeziku, ispisani bojom koja odgovara ostalim natpisima, o čemu je sačinjena fotodokumentacija.
9. U kontekstu iznijetog, upoznat je VDT u Podgorici A.S. koji se izjasnio da povodom ispisane poruke i simbola na klupama nema elemenata krivičnog djela iz nadležnosti Višeg državnog tužilaštva čije se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti, već da se radi o krivičnom djelu Uništenje i oštećenje tuđe stvari iz nadležnosti Osnovnog državnog tužilaštva čije se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti.
10. Uprava polciije je saopštila Savjetu da su dana 28.07.2022. godine policijski službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici postupajući po navedenoj prijavi, operativnim radom na terenu, došli do saznanja da maloljetna lica V.B.i M.T. odgovaraju opisu lica koje je zabilježila nadzorna kamera povodom predmetnog događaja, od kojih su prikupljena obavještenja na Zapisnik u prostorijama za rad sa maliljetnim licima CB Podgorica, u pris-

ustvu zakonskih zastupnika. U vezi sa iznijetim događajem upoznat je Viši državni tužilac u Podgorici koji je naložio formiranje spisa predmeta u vezi navedenog događaja radi dostave na ocjenu i dalje odlučivanje, kako je i učinjeno aktom od 29.07.2022. godine. Do zaključenja ovog predmeta Uprava policije nije povratno informisala o konačnoj odluci tužilaštva ali je Savjet odlučio da ovaj slučaj nastavi da prati kroz svoj program monitoringa.

11. Savjet je ocijenio da je postupanje policijskih službenika CB Podgorica bilo blagovremeno i profesionalno. Pohvaljuje se i podržava takav pristup Uprave policije.
12. Brza i profesionalna reakcija policije i rasvjetljavanje uznemiravanja i napada na pripadnike/ce, aktiviste/kinje, imovinu i mjesta na kojima se odvija društveni život LGBTIQ osoba su od ključne važnosti za unapređenje bezbjednosti i osjećaja sigurnosti i prihvaćenosti u društvu.
13. Savjet preporučuje starješinama Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, ministru Filipu Adžiću i direktoru Zoranu Brđaninu, da na Vladi Crne Gore i prema Ministru prosvjete u Vladi Crne Gore, iniciraju pokretanje programa koji bi kroz obrazovnu i udžbeničku politiku osnažili prihvatanje LGBTIQ osoba na pozitivne i uključive načine. Incident čiji su akteri maloljetnici, koji su i polaznici javnog obrazovanja, nameće tu potrebu i obavezu da upravo čelnici Ministarstva unutrašnjih poslova i policije iniciraju aktivnosti koje dugoročno mogu doprinijeti sigurnijem školskom, političkom i društvenom okruženju pa tako i manjem pritisku na rad organa unutrašnjih poslova i većoj sigurnosti svakog pojedinca/ke bez obzira na njegov ili njen identitet.

U IME SAVJETA ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Zoran Čelebić, predsjednik

